

طبقه‌بندی فرودگاه‌ها بر اساس کارآیی و سطوح ارائه خدمات

محمود صفارزاده، شهاب حسن‌پور، علی عبدی

دانشیار گروه راه‌وتراپی، دانشکده فنی‌ومهندسی، دانشگاه تربیت‌مدرس

دانشجوی کارشناسی ارشد راه‌وتراپی، دانشکده فنی‌ومهندسی، دانشگاه تربیت‌مدرس

دانشجوی دکتری راه‌وتراپی، دانشکده فنی‌ومهندسی، دانشگاه تربیت‌مدرس

Hasanpour@modares.ac.ir

خلاصه

در این تحقیق رده هر فرودگاه با لحاظ نمودن میزان سطوح خدمات و تسهیلات تعیین گردیده و یک متدولوژی جهت طبقه‌بندی فرودگاه‌ها ارائه می‌گردد. با استفاده از نتایج تحقیقی بدست آمده از بررسی نظرات متخصصان حمل‌ونقل هوایی در قالب پرسشنامه، پارامترهای مؤثر و میزان وزن نسبی هر یک از آنها تعیین شدند. سپس با استفاده از مدل AHP¹ و تحلیل با نرم‌افزار Expert Choice، میزان اهمیت پارامترها محاسبه شدند. در نهایت، سطح کارایی، بهره‌وری و در کل کارایی اجزاء یک سیستم منسجم فرودگاهی مشخص گردیده و با توجه به میزان اهمیت هریک از پارامترها، استراتژی مشخصی برای ارتقاء سطوح تسهیلات یا خدمات تعیین می‌گردد.

کلمات کلیدی: فرودگاه، طبقه‌بندی، تسهیلات، سطوح خدمات.

۱- مقدمه

یکی از نیازهای اولیه انسان که با توسعه اقتصادی و اجتماعی دامنه گسترده‌تری پیدا کرده و امروزه جزء یکی از مظاهر تمدن به‌شمار می‌رود، مسأله حمل‌ونقل است. به عبارت دیگر در دیدگاه‌های اقتصادی، اهمیت حمل‌ونقل به‌قدری زیاد است که عده‌ای آن را کالبد توسعه اقتصادی و برخی دیگر همچون ستون فقرات توسعه تلقی می‌نمایند. در اصل، رشد و توسعه اقتصادی و حمل‌ونقل دارای عملکردی متقابل هستند، بدین معنی که رشد و توسعه اقتصادی در ایجاد یک سیستم مطلوب حمل‌ونقل حائز اهمیت بوده و توسعه شبکه حمل‌ونقل نیز در رشد و توسعه اقتصادی هر کشور مؤثر می‌باشد [۱]. در این بین نیاز بیش از پیش به توسعه صنعت حمل‌ونقل هوایی، با توجه به نیازهای امروزه بشر به ارتباطات سریع، ایمن و نیز لزوم ایجاد توسعه پایدار، احساس می‌گردد. در میان اجزاء مختلف صنعت حمل‌ونقل هوایی، فرودگاه‌ها به عنوان یکی از مبادی مهم تبادل بار و مسافر و از مهمترین اجزاء این سیستم محسوب می‌گردند. با ملاحظه این موارد، لزوم بیش از پیش به توسعه و مدیریت بهینه این بخش مهم از حمل‌ونقل هوایی احساس می‌شود. امروزه یکی از دلایل اصلی ضعف در سیستم مدیریت فرودگاهی و یا عدم پاسخگویی ظرفیت برخی از قسمت‌های فرودگاه، عدم اطلاع یا عدم ارزیابی میزان خدمات‌دهی آن قسمت و در نهایت کل فرودگاه می‌باشد. در کل برای مدیریت کلان و خرد فرودگاه، باید از عملکرد کلی و تک‌تک اجزاء آنها آگاهی یافت. طبقه‌بندی فرودگاه ابزاری است که عملکرد فرودگاه را نشان داده و علاوه بر شناساندن پتانسیل‌های یک فرودگاه، استراتژی پیشرفت را نیز مشخص می‌نماید. این معیار در بهبود تصمیم‌گیری، اهداف و سیاست‌های یک فرودگاه نقش به‌سزایی دارد. طبقه‌بندی فرودگاه‌ها به عنوان یکی از اجزاء تعیین‌کننده خط‌مشی‌های فرودگاه محسوب می‌گردد. در این تحقیق فرض شده است که پارامترهای لازم در کارآیی و سطوح ارائه خدمات برای فرودگاه‌ها یکسان است و نیز طبقه‌بندی بر اساس پارامترهای تسهیلات و سطوح خدمات انجام می‌گیرد.